

*Tvrdekorno srce u zlu završava,
i tko pogibelj ljubi, u njoj i propada.
Nema lijeka bolesti oholnika.
Srce razborita čovjeka razmišlja,
i pažljivo uho san je mudracu.*

*Oholost, Knjiga Sirahova, Biblija, izd.
Stvarnosti, Zagreb, 1969, str. 660/26–29.*

ISSN 1331–3703

Zagreb, travanj 2012. • Godina XVIII. • Broj 187

• Cijena: 5,00 kn

Od čikaškog krvoprolića do međunarodnog blagdana rada

Prošlo je mnogo godina od onih povijesnih dana kad je 1. svibnja 1886. godine u Chicagu štrajkalo četrdeset tisuća radnika tražeći svoja radnička prava uobličena trima osmicama: osamsatnim radnim danom te istim vremenima potrebnim ljudima za odmor i kulturno uzdizanje, a što su bitna obilježja zaštite čovjekova dostojanstva.

Oružanim napadom na štrajkaše policija je ubila šest radnika i oko pedeset ih je ranila; petorica štrajkaških čelnika na montiranom su sudskom procesu naknadno osuđena na smrt, a trojica na dugogodišnju robiju.

Premda su podatci o čikaškom stradanju radnika opće poznati u svijetu i dan 1. svibnja proglašen je međunarodnim blagdanom rada u znak sjećanja na njih, u ovakvim ih je prigodama potrebno ponoviti da bi se osvežilo pamćenje na njihove žrtve i usporedilo sa suvremenim položajem radnika u društvu. Bez takve usporedbe nije moguće ocijeniti napredak čovječanstva. I danas se u mnogim državama, pa i u onima koje se po svome ustavu smatraju socijalnima, radnici moraju boriti za ostvarivanje prava na rad i osamsatni radni dan te neradne nedjelje, jer od davnih prvosvibanjskih žrtava, kao i onih davnijih, golgotških, još uvijek »ploda ne imade«, kako je u svojoj pjesmi

Čestitamo svima

*1. svibnja
međunarodni
blagdan rada*

SUH

U ovome broju:

**info.HZMO-a
Vodič HZZO-a
od 5. do 10. str.**

Nastavak na 2. str. →

Članice i članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske na prosvjedima zajedno s aktivnim radnicama i radnicima zahtijevaju i brane radnička prava utemeljena na radu i zajamčena Ustavom socijalne države

Nastavak s 1. str.

potkraj 19. st. konstatirao naš pjesnik S.S. Kranjčević.

U Hrvatskoj se, i u onoj prije nastanka Jugoslavije i za njezina trajanja, 1. svibnja obilježavao na različite načine, ovisno o tome koliko su omogućivali okupatorski režimi u bivšim državama, ali sigurno je da su Hrvati prema čikaškim žrtvama osjećali iskreni pijetet. Posebno su to u svojim književnim djelima pokazivali hrvatski realisti i pisci moderne, mahom pripadnici borbene stranke prava koji su sebe nazivali »stekli« = bijesni i koji su potkraj 19. i na početku 20. stoljeća razotkrivali početke brutalnog kapitalizma koji se počeo širiti u našim krajevima i koji je naočigled osiromašivao hrvatski seljački puk i radnike u netom započetoj industrijalizaciji na rubovima tadašnje Austro-Ugarske u kojoj je Hrvatska nagodbenjački podijeljena u dva dijela između Pešte i Beča. Takva raspolovljena i okljaštrena dočekala je Hrvatska svršetak Prvoga svjetskog rata kad se nova vlast u nas

obračunavala s pojavom Zelenog kadera i kad se novopečeni industrijalac trijumfalno »moralno bolesno« hvalio kako je u svom vinogradu iz svoga karabina ubio četiri čovjeka kao »četiri bijesna psa«.

Ni poslije 1918. u Eshaaziji, kasnije preimenovanoj u Jugoslaviju, između dvaju svjetskih ratova, ništa se, osim usavršenih metoda tlačenja naroda, nije primijenilo. Formalno-pravno ustrojena na demokratskim načelima, ona je u zbilji bila nedemokratska država, počevši od svoga centralističkog uređenja s nepriznavanjem nacionalnih osjećaja te etničkih osobitosti pripadnicima naroda koji su je činili, do gušenja političkih i socijalnih sloboda te radničkih prava i socijalne pravde, što se posebno manifestiralo u Vidovdanskom ustavu, uvođenju šestosiječanjske diktature i krvoproliću u beogradskoj skupštini 1928. kad su smrtno stradali članovi HSS sa svojim karizmatičnim prvakom Stjepanom Radićem, a što je ujedno bio znak kako je život u takvoj zajedničkoj državi doista nemoguć. U takvim društveno-političkim okolnostima nije bilo moguće održavati javne radničke sindikalne skupove radi obilježavanja 1. svibnja kao blagdana rada, ali neki su to činili tajno pa i pod blagdanskim nazivom svetkovine sv. Josipa, radnika.

Dok je prva Jugoslavija, ona kraljevina, nastala poslije Prvoga svjetskog rata strijeljanjem zelenokaderaša iz kapitalističkih gospodskih karabina povezanih interesima profita, druga je Juga, nazvana SFRJ—ot, započela svoj »trijumfalni« put tzv. socijalističke personalne te ideološki »kompaktne« i neprikosnovene jednostranačke vladavine nazvane diktaturom proletarijata, masovnim pokoljen na Bleiburgu nakon završenog rata i okončanja svih ratnih operacija te razoružanja i kapitulacije pobijeđene vojske. Taj pokolj, izveden bez sudske procedure, dugo je ostao čvrsto čuvana tajna o čemu se nije smjelo govoriti, a tko je i najbezazlenije o tome prozborio, čekao ga je kazneni progon zbog verbalnog delikta kakvi su bili česti i kasnije zbog informbiroovskog izjašnjenja ili djelovanja na crti preporodnog pokreta Hrvatskog proljeća.

Prvi je svibnja poslije Drugoga svjetskog rata u nas ozakonjen kao neradni dan s blagdanskim međunarodnim i opće narodnim obilježjem. Međutim, značenje prvosvibanjskih manifestacija u mnogima je tzv. socijalističkim državama bilo izokrenuto u veličanje kulta ličnosti i demonstriranja oružanih borbenih snaga radi očuvanja postojećih vladajućih jednostranačkih i jednumnih komunističkih sustava, zato se i moglo dogoditi da ondašnja JNA u vrijeme hrvatskoga Domovinskog rata stane na stranu okupatorske velikosrpske politike, a nasuprot tisućljetnoj pravednoj težnji hrvatskoga naroda za uspostavom nacionalne države izgrađene na načelima pravde i vladavini prava u kojoj je rad, u duhu prvosvibanjskih krilatica, trebao ujedinjavati ljude i postati snaga koja, kao konstruktivni čimbenik, gradi i promiče zajedništvo napretka i solidarnosti među ljudima.

Nastavak na 3. str. →

Aforistički kutak

Prvi svibnja — blagdan rada slavimo ga bez parada, al' i plaća neisplaćenih zakonito odrađenih.

Za radnike novca nema — tajkun ga za sebe sprema. Živjet što je puku teže, vlast tek na to ramenima sliježe.

Optimistične poruke nam šalje: rog za svijeću vješto preprodaje; budućnost nam sjajnu riše — od miline radnik jedva diše.

U ovome broju čitajte:

*
Ispraviti prvu AVM i mirovine usklađivati s rastom plaća zaposlenih str. 3

*
Bijela ili crna knjiga o mirovinama str. 4
(te u nastavku na str. 11 i 12)

*
Iz naših podružnica str. 12 i 13

*
Iz Tajništva SUH-a str. 14

*
Pri ocjenjivanju teškog rada Vlade RH treba biti objektivan str. 15

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske za izdavača:
v. d. predsjednice: Jasna A. Petrović
tajnica: Zlata Toplak
glavni urednik: Nikola Kustić
pomoć. glavnog urednika: Biserka Budigam
tehnički poslovi, distribucija: Ante Efendić
Adresa Uredništva: Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, tel. i faks: 01/46 55 146, e-mail: suh@zg.t-com.hr
Priprema i tisak: Durieux d.o.o., Zagreb, Sulekova 23, tel. 2300-337, e-mail: graficka@durieux.hr
Temeļjem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. SUH je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a svojim zaključkom od 13. siječnja 2005. utvrdilo je cijenu glasila SUH: za pojedini broj 5,00 kn i za godišnju pretplatu 40,00 kn.

Predsjedništvo Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske na sjednici 26. veljače 2009. imenovalo je Uredništvo glasila SUH u sastavu: Milica Čavkić, dr. Drago Droždjek, Vladimir Buršić, mr. Damir Jukica, Ivan Crnković, Mato Obradović, Ivan Sršen, Biserka Budigam i Nikola Kustić.

PIŠITE za SUH, za svoje glasilo! Svoje priloge pošaljite najkasnije do prvoga dana u mjesecu u kojem glasilo izlazi (u drugoj polovini mjeseca) na adresu: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10000 Zagreb ili e-mailom: suh@zg.t-com.hr. Priloge pišite kompjutorom ili pisaćim strojem i u proredu. Uz prilog navedite svoje ime i prezime, a ako ne želite da ga objavimo, uvažit ćemo vaš zahtjev. Anonimne priloge ne objavljujemo. Rukopise i fotografije (slike) ne vraćamo.

Međutim, što smo se više udaljavali od zahtjeva čikaških radnika postavljenih davne 1886. godine, to smo sve dublje tonuli u svijet kapitalističkih društvenih profitnih suprotnosti i bespravno bogaćenja pljačkom i eksploatacijom radnika kojima nisu isplaćivane zarađene plaće ni doprinosi za mirovinsko i zdravstveno osiguranje nego su gubili radna mjesta tako da je u nas iz mjeseca u mjesec, gotovo aritmetičkom progresijom, rasla nezaposlenost a time i siromaštvo hrvatskoga puka. Liberalna doktrina u politici pogodovala je tajkunizaciji države i podjeli društva na malobrojne bogataše — milijardere i brojne siromahe s takvim suprotnostima koje nužno uzrokuju klasne sukobe. U takvoj konstelaciji snaga nema iskrenog zajedništva između radništva i onih koji raspoložu sredstvima za proizvodnju ili ih posjeduju. A gdje se prednost daje kapitalu, posebno onom kojim upravlja financijska oligarhija, ispred rada i radnika, ne može se graditi država socijalne pravde i vladavine prava jer u takvom društvu prevladava cinizam i licemjerje spram etičke vrijednosti čovjekova rada, a to znači da u takvom društvu ne postoje uvjeti za odrastanje slobodnog čovjeka kao razumnog i osjećajnog bića i lojalnog građanina.

U proteklom prvom tromjesečju 2012. godine za učestalih prosvjeda radnika koji po 6 i više mjeseci nisu primili plaće za odradjeni rad, na televizijskim se ekranima pojavljivala i slika dječaka s napisanim zahtjevom da njegovom ocu isplate zarađenu plaću — jer on je gladan. Mnogi takav odnos prema radu i radniku nazivaju oblikom robovskog rada u 21. civiliziranom europskom stoljeću. Zanimljivo bi bilo čuti kako ovaj dječak doživljava međunarodni prvosvibanjski blagdan u svojoj Ustavom ozakonjenoj socijalnoj državi. Ali ne samo ovaj nego i druge zakonski utvrđene blagdane — kad sjeda sa svojim roditeljima na objed za praznim obiteljskim blagdanskim stolom!

Nikola Kustić

Ispraviti prvu AVM i mirovine usklađivati s rastom plaća zaposlenih*

Poštovani,
Glavni odbor Sindikata umirovljenika Hrvatske na svojoj sjednici 29. ožujka 2012. godine odlučio je obratiti se najvišim hrvatskim dužnosnicima sa svojim staljima i prijedlozima za poboljšanje položaja umirovljenika i opstanka mirovinskog sustava, osobito jer je 2012. — Europska godina aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti. Kao član FERPA/Europske federacije umirovljenika i starijih osoba, SUH je aktivno sudjelovao u raspravi o Bijeloj knjizi Europske komisije o mirovinama, a kao dio Saveza samostalnih sindikata Hrvatske u socijalnom dijalogu na nacionalnoj razini. Uvjereni smo da ćemo ovom inicijativom ukazati na moguća korisna rješenja.

Naglašavamo da je Vlada RH u prethodna dva mandata znatno umanjila mirovinska primanja na više načina:

- uvođenjem kriznog poreza odnosno »harača«
- posebnim dodatkom za zdravstveno osiguranje dijelu umirovljenika
- umanjivanjem za 10 posto dijela mirovina kao povlaštenih
- prvim izračunima mirovina na temelju drugog stupa
- povećanjem penalizacije prijevremenog umirovljenja te
- suspenzijom usklađivanja mirovina u 2010. i 2011. godini.

Te su intervencije udjel mirovine u neto prosječnoj plaći smanjile na samo 39,28 posto, dok je udjel u prosječnoj bruto plaći kliznuo na 27,36 posto, čime je Hrvatska pri dnu europske ljestvice. Siromaštvo hrvatskih umirovljenika postaje zabrinjavajuće, jer u zonu ugroženosti ulazi više od 60 posto umirovljenika, koji imaju primanja niža od 60 posto medijana plaće.

Sadašnja Vlada RH poziva umirovljenike na strpljivost, što je gotovo nemoguće, jer je već prije uništena kupovna moć umirovljenika produbljena povećanjem troškova života s nepredvidivim posljedicama.

Da bi se obranila granica opće pauperizacije starijeg stanovništva, neophodno je hitno povećati postojeće razine mirovina, a to je moguće ostvariti ispravkom instrumentarija koji čine protuzakonito utvrđena prva **aktualna vrijednost mirovine (AVM)** i tzv. **»švicarska formula usklađivanja mirovina«**.

Zakon o mirovinskom osiguranju (ZOMO), člankom 175., propisao je da prvu AVM odnosno prosječnu vrijednost mirovine za jednu godinu mirovinskog staža, za prvo polugodište 1999. određuje Vlada RH »prema dosegnutoj razini mirovina do 31. prosinca 1998.« Međutim, tadašnja Vlada RH nije postupila prema Zakonu, jer nije uračunala zakonima utvrđene prihode za mirovine u 1998. godini, već je prvu AVM odredila prema skresanim mirovinama koje su isplaćivane u vrijednosti od oko polovice stvarno zarađenih mirovina. Zanemareni su mirovinski prihodi prema zakonskim propisima kojim je umirovljeničkim

fondovima vraćeno 7,5 milijardi kuna koje su iz radničkog mirovinskog fonda uzimane za isplatu tzv. povlaštenih mirovina, a nisu uračunati niti drugi prihodi koje je po oduci Ustavnog suda od 12. svibnja 1998. trebalo uračunati.

Tako je vrijednost prve AVM Vlada odredila u iznosu 35,16 kn, a prema izračunu druge radne grupe u kojoj su bili i predstavnici umirovljeničkih udruga trebala je iznositi 62,37 kuna. Prva AVM je, dakle, utvrđena u iznosu samo 56 posto od stvarne zakonom propisane vrijednosti! Na osnovi te prve AVM određivane su daljnje vrijednosti automatskim povećavanjem prema formuli usklađivanja mirovina i — nepravda se samo povećava.

Neophodno je da aktualni ministar rada i mirovinskog sustava zatraži od stručnih službi neka izračunaju iznos prve AVM koji će biti sukladan zakonskoj odredbi, a za što su dostupni svi potrebni podaci. To je neophodno ne samo da bi se zadovoljila pravda, već i radi ostvarivanja vladavine prava određene Ustavom.

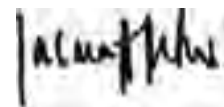
Nadalje, tzv. **švicarska formula usklađivanja mirovina (u vrijednosti polovice zbroja porasta plaća i povećanja troškova života) ne osigurava održivost mirovina na razini općeg standarda. Prema toj formuli mirovine gube po jedan posto vrijednosti svake godine.** Usporedni europski pokazatelji potvrđuju kako dugoročno gledano jedino usklađivanje mirovina s rastom plaća osigurava njihovu stabilnost i potrošački potencijal. Stoga Glavni odbor SUH-a drži da bi formulu za usklađivanje mirovina trebalo izmijeniti na sljedeći način: »Mirovine se usklađuju s rastom plaća, a kad tog rasta nema, onda s rastom troškova života«.

Prethodno predložene mjere držimo hitnima te tražimo očitovanje najviših struktura vlasti, a osobito ministra rada i mirovinskog sustava. Također podsjećamo kako je SUH u svibnju 2011. godine usvojio platformu: »Načela, modeli i prava umirovljenika«, koja je dostavljena brojnim adresatima uoči izbora, no od postavljenih 27 stajališta, ostvareno ih je tek nekoliko (te je stoga ponovno prilažemo). **Osobito bitnim držimo potpuno izdvajanje svih posebnih mirovinskih prava iz sustava i proračuna međugeneracijske solidarnosti, te potpunu reformu i depolitizaciju mirovinskih fondova drugoga stupa.**

Glavni odbor SUH-a izražava nadu da će adresati primiti ove prijedloge s razumijevanjem i s odlukom da ih oživotvore što je prije moguće.

S poštovanjem,

*Sindikata umirovljenika Hrvatske:
Jasna A. Petrović, v.d. predsjednice*

* Dopis je upućen Vladinim dužnosnicima i nadležnom saborskom odboru te drugim adresatima (vidi na str. 14.)

Bijela ili crna knjiga o mirovinama?

Europska komisija objavila okvire budućih mirovinskih reformi

Ako danas 19 posto Europljana radi u nepunom radnom vremenu, a 15 posto na određeno vrijeme, 10–30 posto ih je nezaposleno i rade tek povremeno, kako onda mirovinska prava zasnovati na nepostojećem kontinuiranom radu u punom radnom vremenu?!

Godina 2012., 16. veljače. S nekoliko odgoda, Europska komisija napokon je objavila Bijelu knjigu o mirovinama; očekivani dokument nakon konzultacija potaknutih Zelenim dokumentom iz srpnja 2010. Poruka je jasna: s postojećim mirovinskim sustavima, nema dovoljno novca za Europljane kako bi u starijoj dobi živjeli sigurno i dostojanstveno. Ako netko Zeleni dokument nije shvatio kao posljednje upozorenje, nakon Bijele knjige više nema sumnji. U godinu i pol rasprave primljeno je 1.700 odgovora i prijedloga sa svih strana, od čega 350 očitovanja iz nacionalnih vlada i parlamenata, zatim od poslodavačkih i sindikalnih organizacija, predstavnika civilnog društva i mirovinske industrije. Uz to, održano je više od 100 sastanaka sa svim zainteresiranim stranama.

FERPA/Europska federacija umirovljenika i starijih osoba, čija je hrvatska članica jedino SUH/Sindikata umirovljenika Hrvatske, sudjelovala je u cijelom procesu konzultacija, uključujući Ženski komitet FERPA-e. Dok je prvotni dokument bio previše usmjeren na borbu za opstanak javnih financija, koristeći rječnik brojki bez duše, te apsolutno izbjegavajući rodnu dimenziju, Bijela knjiga o mirovinama djeluje sofisticiranije i ponešto s ljudskim licem. Ali, to je sve samo na prvi pogled, na površini! Polirane rečenice nikoga ne mogu prevariti, a pogotovo ne sindikate. Za ETUC/Europsku konfederaciju sindikata, prijedlozi sadržani u Bijeloj knjizi su »razočaravajući i neadekvatan odgovor na probleme sadašnjih i budućih umirovljenika«. Prema ETUC-u, analiza u Bijeloj knjizi pokazuje tek rastući teret izdataka za mirovine, s dva uporno ponavljana »jedina ispravna odgovora«: prvo, povećanje dobi za umirovljenje, bez uzimanja u obzir težine pojedinih zanimanja i činjenice kako velik udjel starijih radnika — čak 50% na europskoj razini — nikada ne dožive dob potrebnu za stjecanje mirovine, a, drugo, zagovara razvoj sustava privatnih mirovina, ne uzimajući u obzir posljedice financijske krize, niti činjenicu da zaposleni zbog pogoršanja ekonomske situacije više neće imati dovoljno novca za mirovinsku štednju. Osim ako Europska komi-

sija ne čita iz kristalne kugle kako će privatni fondovi jednoga dana progutati javne?!

Najveća primjedba europskih sindikalista, te FERPA-e, odnosi se na činjenicu da Bijela knjiga ništa ne govori o tome kako ojačati javne mirovinske sustave koji se temelje na međugeneracijskoj i unutargeneracijskoj solidarnosti, iako su se oni pokazali najsigurnijim jamcem isplate mirovina.

SUH/Sindikata umirovljenika Hrvatske u potpunosti dijeli stajalište europskih sindikalista, držeći da raditi dulje, raditi više, plaćati više stope doprinosa za prvi javni mirovinski stup (dok postoji), jačati privatne mirovinske fondove — i sve to kako bi dobili slične ili niže mirovine i prava nego prije — nije najbolja formula za adekvatne, održive i pravedne mirovine. Naprotiv, to je stara neoliberalna priča u kojoj nemilosrdni financijski zakoni uzimaju sebi za pravo biti iznad društvenog dostojanstva i prava građana.

Bijela knjiga ne naglašava potrebu zadržavanja prvog mirovinskog stupnja kao javnog i obvezatnog, što je najpovoljnija za umirovljenike; ne spominje potrebu usklađivanja mirovina, kako bi se zaustavio rast siromaštva; ne priča o potrebi kreiranja posve novog mirovinskog sustava koji bi preslikao promjene na tržištu rada. Jer, ako danas 19 posto Europljana radi s nepunom radnim vremenom, a 14 posto na određeno vrijeme, 10–30 pošto je nezaposlenih i rade tek povremeno, kako je moguće zadržati mirovinski sustav koji je utemeljen na nepostojećem kontinuiranom radu u punom radnom vremenu?! Činjenica je da će snažne promjene u svijetu rada, te pritisak na veću fleksibilizaciju i deregulaciju tržišta rada (prekarizacija rada) sužavati bazu i obuhvat doprinosa za mirovinsko osiguranje. Duža razdoblja nezaposlenosti i potrage za poslom već su danas uobičajena za većinu mladih. Za takve promjene treba i –promijenjena filozofija mirovinskog modela.

Da vidimo što to zapravo nudi Bijela knjiga o mirovinama? Europska komisija obznanjuje sljedeće preporuke:

Piše: **Jasna A. Petrović**, članica Direkcije FERPA-e i Predsjedništva GO SUH-a te v.d. predsjednice SUH-a

(a) povezati dob za umirovljenje s porastom očekivanog trajanja života; (b) ograničiti (ukinuti) mogućnost ranijeg umirovljenja i svakog drugog ranijeg izlaska s tržišta rada u mirovinu; (c) podržati dulji radni vijek; (d) izjednačiti dob za umirovljenje muškaraca i žena i (e) podupirati razvoj dopunskih mirovinskih štednja odnosno privatnih mirovinskih fondova.

NISMO PROTIV DULJEG RADA: Ekonomski razvitak jedne zemlje oslikavaju stope radne aktivnosti pojedinih kategorija radnika. U današnjoj se Europi već desetljećima nastoji strateškim dokumentima propisati podizanje stope radne aktivnosti starijih radnika i žena, jer se sada čak trećina osoba u radno sposobnoj dobi nalazi u mirovini. Stopa radne aktivnosti radnika u dobi od 55–64 godine života iznosi oko 50%, najmanje na Malti — tek 30%, u Hrvatskoj jedva 34%, a u Švedskoj 70.5 posto. Prosječna zaposlenost starijih žena je samo 38.6%, a muškaraca 54.6%.

Nije dvojbena da, u načelu, treba stvoriti mogućnosti za rad starijih ili čak njihov povratak na rad, i to zakonske, ekonomske i socijalne. Potrebno je radna mjesta i organizaciju rada prilagoditi starijoj populaciji, no za dulji ostanak radnika na tržištu rada nužno je provesti i reforme u zdravstvenoj zaštiti i sustavu obrazovanja. Također, stopa radne aktivnosti žena od samo 40%, koliko iznosi u Hrvatskoj, zabrinjavajuće je niska, osobito kad se zna daje u strateškom razvoju Europe do 2010. postavljen cilj od 75% udjela žena na tržištu rada, te 60% udjela starijih radnika. Nije sporno da i povećanje dobi za umirovljenje može povećati broj starijih radnika na radu, ali to sigurno nije dovoljno, jer upravo stariji radnici nerijetko završavaju na zavodima za zapošljavanje s minimalnim pravima ili u prinudnim prijevremenim mirovinama. Neozbiljno je misliti da se ozbiljne pretpostavke za veći angažman starijih radnika

Nastavak na 11. str. →

info.HZMO

PRILÓG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, travanj 2012. godine, M. 1.

ODRŽANA 46. SJEDNICA
UPRAVNOG VIJEĆA HZMO-a

Dana 20. ožujka 2012. održana je 46. sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na kojoj je Upravno vijeće donijelo odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2012. Upravno vijeće Zavoda je na temelju objavljenih službenih podataka Državnog zavoda za statistiku o nominalnom indeksu bruto plaća i indeksu potrošačkih cijena – za razdoblje VII.-XII. 2011. u odnosu na razdoblje I.-VI. 2011. donijelo Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 2012. Nova aktualna vrijednost mirovine za jedan osobni bod, radi određivanja mirovine i usklađivanja mirovina i ostalih prava iz mirovinskog osiguranja od 1. siječnja 2012. iznosi 58,87 kn.

Napominjemo da će mirovine uvećane prema novoj aktualnoj vrijednosti mirovine biti isplaćene u travnju (mirovina za ožujak), zajedno sa zaostacima za siječanj i veljaču.

Na sjednici su donesene i Odluka o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2012., kojom najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2012. iznosi 57,07 kn. Odluka o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju povraćanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2012., kojom osnovica za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja, nastalog zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, od 1. siječnja iznosi 1.172,62 kn.

Također, donesena je i Odluka o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju Domovinskog rata za godinu 2012. koja od 1. siječnja iznosi 2.448,45 mjesečno, kao i Odluka o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbanom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2011. Upravno vijeće je na istoj sjednici usvojilo i Financijski plan Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2012. godinu.

RAZGOVORNI DANI U
TRAVNJU I SVIBNJU

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje u suradnji s nositeljima mirovinskog i invalidskog osiguranja u Austriji, Sloveniji i Srbiji u travnju i svibnju organizira razgovore radi rješavanja pojedinačnih problema vezanih uz provedbu međudržavnih ugovora u socijalnom osiguranju.

Republika Austrija

Razgovorni dan s predstavnicima Austrijskog mirovinskog osiguranja održavaju se od 18.00. godine. Ove godine razgovorni dani održat će se 18. travnja u Zagrebu i 19. travnja u Čakovcu.

Republika Slovenija

Razgovorni dani sa slovenskim nositeljima mirovinskog osiguranja održavaju se od 20.07. godine. Ove godine razgovorni dani održat će se 21. svibnja u Varaždinu i 22. svibnja u Zagrebu.

Republika Srbija

Razgovorni dani Hrvatskog i srpskog nositelja mirovinskog osiguranja s osiguranicima prvi puta su organizirani prošle godine. Ove godine se održavaju 15. svibnja u Zagrebu i 17. svibnja u Osijeku.

POZIV ZA PRETHODNO
UTVRĐIVANJE STAŽA

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje poziva osobe koje su radile u inozemstvu, a u sljedećih pet godina ispunjavaju uvjete za ostvarenje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja, da u područnim službama Zavoda, prema mjestu prebivališta, podnesu Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja izvršenih u inozemstvu, kako bi se omogućilo što brže ostvarenje prava na hrvatsku mirovinu. Staž potvrđen od strane inozemnog nositelja u državama s kojima je sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju. Zavod pribrava stažu ostvarenom u Hrvatskoj kako bi se zadovoljio uvjet staža potreban za stjecanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja.

Također se pozivaju budući umirovljenici da šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za mirovinu (koji se može podnijeti najranije dva mjeseca prije prestanka osiguranja) obavijeste Zavod o namjeri odlaska u inozemstvo ili privremenu starosnu mirovinu te pokretanjem postupka tzv. protkompletiranja podataka brže ostvare svoje pravo kada podnesu zahtjev za mirovinu. Obavijest se dostavlja nadležnoj područnoj službi HZMO-a. Preko Korisničkih stranica na internetskoj stranici Zavoda www.mirovinski.hr (nakon pribavljanja odgovarajućega korisničkog imena i lozink) također se, uz uvid u osobne podatke, može poslati i zahtjev za informalni izračun mirovine, te popuniti i poslati Obavijest za protkompletiranje podataka.

MINISTAR MIRANDO MRŠIĆ U
POSJETU PODRUČNOJ SLUŽBI
U SPLITU

"Zanimi da se Zavod blizu građanina i da im omogućimo da putem novih tehnologija ubrzano rješavanje o pravima, bez potrebe fizičkim dolascima u područne službene službe."

POTPISAN SPORAZUM O SADRŽAJU
I NAČINU DOSTAVE PODATAKA O
ČINJENICI SMRTI

U Zagrebu je 13. ožujka 2012. potpisan Sporazum o načinu dostave podataka o činjenici smrti između Ministarstva uprave i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Sporazum su potpisali ministri Uprave Arsen Bauk i v.d. ravnatelja Zavoda Srećko Vuković. Sporazum je potpisan sklađu sa Strategijom razvika elektroničke uprave u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2009. do 2012., a radi unapređenja dostave zakonom propisanih podataka o smrti, utrzavanja i evidentiranja podataka i ključanje mogućnosti pogreške pri upisu podataka te uštede uređakog materijalnih troškova postarane i vremena službenika. Na temelju navedenog sporazuma Ministarstvo uprave će Zavodu dostavljati podatke kojima raspolaže i u kojim vodi službenu evidenciju, poljubnu z ostvarenje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu; OIB, MBG (ili u slučaju da nema identifikacijskih oznaka datum rođenja) te ime, prezime i datum smrti.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U OŽUJKU 2012.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ*
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU**		
Mirovina	633583	2.355,45
Vojvotina	213492	1.919,09
Obiteljska	259008	1.838,87
UKUPNO	1106083	2.146,96
II. HRVATSKA VOJSCKA, prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelestih vojnih osoba, poručjaka službenika i višestrukih službenih osoba (DVO, PŠ i OSO)		
Mirovina	2286	4.550,35
Vojvotina	8915	3.094,01
Obiteljska	883	3.919,23
UKUPNO	11819	3.407,31
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVNIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Pravna mirovina (čl. 11. st. 3. ZCPHODN)***	380	2.336,35
Mirovina	58193	4.920,12
Obiteljska	11036	4.076,03
UKUPNO	79409	5.254,78
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UDOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU STRAĐALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VUJEČA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - IVO ("NI", broj 2/06.)		
Mirovina	5406	2.893,83
Obiteljska	435	3.390,92
UKUPNO	5841	2.739,10
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1215839	2.342,78

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I - IV) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezima na dohodak ("Narodne novine", broj 177/2004), (sve obiteljske mirovine prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Odobrenje mirovina za lipanj 2010./srpanj u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o umjerinama i dopunama Zakona o porezima na dohodak ("Narodne novine", broj 80/2010.)

Od 1. siječnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina odobrenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 71/2010.) Na mirovine za siječanj 2012. (isključiv izvještaj) primijenjen su: Zakon o dopuni Zakona o dohodku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (MN, br. 114/11.), Zakon o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (MN, br. 114/11.) i Zakon o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (MN, br. 114/11.)

** Mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 174/2004.) koji je stupio na snagu 3. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U OŽUJKU 2012.

SKUPNE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 300,00	96717	249,94	32100	332,34	19373	297,99	10044	240,47
300,01 - 1.000,00	102648	761,14	53791	747,69	30000	752,93	23617	730,86
1.000,01 - 1.500,00	138953	1.371,57	60339	1.286,99	40005	1.294,69	38891	1.224,08
1.500,01 - 2.000,00	253199	1.798,97	106034	1.799,22	77711	1.732,34	67864	1.767,18
2.000,01 - 3.000,00	310372	2.447,41	160697	2.462,00	88024	2.417,94	63251	2.388,1
3.000,01 - 4.000,00	153200	3.428,64	112736	3.438,94	21591	3.386,02	12673	3.431,36
4.000,01 - 5.000,00	51453	4.408,98	40510	4.411,85	5969	4.385,28	5072	4.402,79
5.000,01 - 6.000,00	18181	5.431,43	15053	5.443,61	1693	5.412,59	1333	5.317,69
6.000,01 - 7.000,00	7923	6.429,18	6976	6.433,47	693	6.406,41	252	6.372,10
7.000,01 - 8.000,00	2496	7.368,63	2091	7.409,58	200	7.381,28	69	7.415,03
više od - 8.000,00	1294	8.989,33	1136	9.084,37	30	8.258,54	34	8.900,19
UKUPNO	1126386	2.146,96	633545	2.355,45	253482	1.919,09	229359	1.938,67

NAPOMENA:

U ovom izvješću uključeni su podaci na mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 79/2007.).

SAKLADNIK
 Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Hrvatsko društvo
 - L. Biskupina 5, 10 000 ZAGREB
 www.mirovljenici.hr

Za pomoć: Samostalni
 Zastupnik (Zastupnik) - ...

INFO TELEFONI (radnim danima od 8 do 16 sati): 0800 63 63 63 (besplatni broj telefona) i 01/48 91 666

VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U TRAVNJU 2012.

Nakladnik: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Za nakladnika: v.d. ravnatelja **Siniša Varga**, dr. med. dent.

NOVOSTI U ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU I PODSJETNIK O OSTVARIVANJU PRAVA NA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Na sjenici Vlade Republike Hrvatske dosadašnji v.d. ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prim. **Siniša Varga**, dr.med.dent., imenovan je ravnateljem.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ulazi u novo razdoblje svoga poslovanja i organizacije poslovnih procesa, u nezavidnim uvjetima ograničenih proračunskih sredstava, a s osnovnim zadatkom održanja kvalitete zdravstvenih usluga svim osiguranim osobama. U tijeku smo definiranja aktualne problematike i konačnih ciljeva težeći realnom idealu koji možemo ostvariti u 2012. godini, a za što je potrebno precizno utvrditi korake i planove.

Postojeće stanje

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: HZZO) javna je ustanova osnovana Zakonom o obveznom zdravstveno osiguranju radi provođenja obveznog zdravstvenog osiguranja te obavljanja drugih poslova prema propisima kojima je određeno poslovanje HZZO-a.

Prava, obveze i odgovornosti HZZO-a određene su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju te Statutom HZZO-a. Upravno vijeće HZZO-a donijelo je, a Vlada Republike Hrvatske potvrdila Statut u veljači 2009. te izmjene i dopune u rujnu 2009. godine i prosincu 2010. godine.

HZZO-om upravlja Upravno vijeće koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra zdravlja, a čini ga 9 članova i to: 2 predstavnika osiguranih osoba HZZO-a, 2 predstavnika davatelja zdravstvenih usluga, 3 predstavnika Gospodarsko-socijalnog vijeća, 1 predstavnik Ministarstva zdravlja i 1 predstavnik radnika HZZO-a.

Upravno vijeće donosi Statut HZZO-a i druge opće akte za provedbu Zakona, opće akte o unutarnjem nadzoru nad obavljanjem poslova iz djelatnosti HZZO-a, o imovinsko pravnim tražbinama HZZO-a, godišnji financijski plan i program HZZO-a, polugodišnje i godišnje financijsko izvješće o višku ili manjku ostvarenih prihoda, izvješće o godišnjem radu i poslovanju HZZO-a, donosi poslovnik o svome radu, te odlučuje i o drugim pitanjima utvrđenim zakonom, Statutom i drugim općim aktom HZZO-a.

Ravnatelj HZZO-a organizira i rukovodi obavljanjem poslova iz nadležnosti HZZO-a, usmjerava i koordinira rad svih ustrojstvenih jedinica HZZO-a te predstavlja i zastupa HZZO. Samostalno raspolaže imovinom čija je vrijednost manja od 300.000,00 kuna. Pravne poslove o stjecanju, opterećenju ili otuđenju imovine u vrijednosti do 5.000.000,00 kuna, ravnatelj može poduzimati samo uz prethodnu suglasnost Upravnog vijeća, a za vrijednosti veće od 5.000.000,00 kuna, uz suglasnost Upravnog vijeća, potrebna je i prethodna suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Odgovoran je za zakonitost rada HZZO-a, odlučuje o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti Upravnog vijeća ili drugih tijela HZZO-a, te obavlja i druge poslove utvrđene odredbama Statuta. Uz zamjenika ima i sedam pomoćnika za: pravne poslove, zdravstvenu zaštitu, za ekonomske poslove, za nadzor i kontrolu, za informatičku tehnologiju, za dobrovoljno zdravstveno osiguranje i za zaštitu zdravlja na radu. Ravnatelja i zamjenika ravnatelja HZZO-a, na temelju provedenog javnog natječaja, imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra zdravlja. Ravnatelj je za svoj rad odgovaran ministru zdravlja i Vladi Republike Hrvatske. U područnom uredu HZZO-a obavljanje poslova organizira i vodi rukovoditelj područnog ureda HZZO-a. Savjetodavno tijelo HZZO-a je Stručno vijeće HZZO-a, koje čine ravnatelj HZZO-a, zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja, a može raditi i u proširenom sastavu s rukovoditeljima područnih ureda HZZO-a.

Radi dostupnosti te ostvarivanja prava osiguranih osoba, poslove iz svoje djelatnosti HZZO obavlja u središnjoj i područnim ustrojstvenim jedinicama. Naziv središnje ustrojstvene jedinice je Direkcija, sa sjedištem u Zagrebu, Margaretska 3, dok su područne jedinice ustrojene u 20 područnih ureda u županijskim središtima Republike Hrvatske. Za obavljanje određenih poslova osnovana je 91 ispostava područnih ureda (+2 izdvojena ureda)

Uz prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja HZZO u skladu sa Zakonom o dobrovoljnom osiguranju provodi i dopunsko i dodatno zdravstveno osiguranje.

U okviru obveznog zdravstvenog osiguranja od 1. siječnja 2011. godine HZZO provodi i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti (poslovi preuzeti osnovom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj 139/10.) koje obuhvaćaju i mjere specifične zdravstvene zaštite radnika, te dijagnostičke postupke kod sumnje na profesionalnu bolest sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim temeljem tih zakona, što je u bitnome povećalo opseg poslova.

Djelatnost Zavoda obuhvaća provođenje obveznog zdravstvenog osiguranja uključujući i prava s osnove ozljede na radu i profesionalne bolesti, dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja i prava na vremenske i novčane potpore prema Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama.

Na obvezno zdravstveno osiguranje obvezno se osiguravaju sve osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj kojima je u skladu s odredbama navedenog Zakona utvrđen status osigurane osobe, te stranci s utvrđenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kao i stranci s privremenim boravkom prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj.

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja obuhvaćaju pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo na novčane naknade.

U okviru obveznog zdravstvenog osiguranja, osigurane osobe imaju pravo na zdravstvenu zaštitu koja obuhvaća primarnu, specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu, pravo na korištenje lijekova koji se nalaze na osnovnoj i dopunskoj listi lijekova HZZO-a, pravo na dentalno-protetsku pomoć i dentalno-protetske nadomjeske, pravo na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu, te novčane naknade.

Provođenje obveznog zdravstvenog osiguranja odnosi se na: razvoj i unaprjeđivanje zdravstvene zaštite, pružanje stručne pomoći u ostvarivanju prava i zaštiti interesa osiguranih osoba, planiranje i prikupljanje novčanih sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja te, u okviru njega, posebno za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, plaćanje usluga ugovornim zdravstvenim ustanovama i ugovornim privatnim zdravstvenim radnicima, te sudjelovanje u predlaganju opsega prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

U provođenju dopunskog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja HZZO sklupa police, prikuplja sredstva od premija te plaća sudjelovanje u dijelu troškova zdravstvene zaštite za osiguranike dopunskog zdravstvenog osiguranja.

2008. godine dopunsko zdravstveno osiguranje imalo je cca 700.000 osiguranika, a od 2009. godine konstantno je broj osiguranika veći od 2.300.000. Broj osiguranika kao i opseg poslova povećao se za više od 3 puta.

S obzirom da je 2009. godine stupio na snagu Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama („Narodne novine“ broj: 85/08., 110/08. i 34/11. – u daljnjem tekstu: Zakon o potporama), kojim je u nadležnost HZZO-a stavljena provedba prava na roditeljske i roditeljske potpore, došlo je do značajnog povećanja obujma posla Zavoda.

Naime, zbog same koncepcije Zakona o potporama, kao i radi ostvarenja prava koja su njime utvrđena, a koja se uvelike razlikuju od prava u svezi materinstva, djece i mladeži u kojima je Zavod do toga trenutka rješavao, stupanjem na snagu ovoga Zakona dovelo je do udvostručenja poslova koje HZZO obavlja. Tome je direktno pogodilo i dodjeljivanje u nadležnost HZZO-a onih poslova koji su do stupanja na snagu Zakona o potporama bili u nadležnosti centara za socijalnu skrb.

U provedbenom smislu utvrđivanje i priznavanje prava iz Zakona o potporama vrlo je komplicirano i zahtjevno, prije svega zbog fleksibilnosti u korištenju navedenih prava, na način da se umnogostručilo donošenje rješenja u upravnim postupcima, kako u prvom tako i u drugom stupnju.

Radi svega spomenutog namjeravali smo osigurati primjerene uvjete za rad zapošljavanjem određenog broja radnika odgovarajuće visoke stručne spreme i osposobljavanje novih radnika, te poboljšanje u tehničkoj opremljenosti HZZO-a, ali do sada to nismo realizirali. S tim u vezi, ističemo da obujam poslova u svezi prava na roditeljske i roditeljske potpore premašuje barem 50% poslova što HZZO obavlja u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja.

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 26. ožujka 2012. godine donesen je Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu kojim se nastoji pojednostaviti te olakšati provođenje postupka o priznavanju prava za upućivanje na liječenje u inozemne zdravstvene ustanove, na način da prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda pribavi mišljenje konzilija doktora specijalista referentnog centra Ministarstva zdravlja, nadležnog prema dijagnozi bolesti osigurane osobe za koju se predlaže upućivanje na liječenje u inozemstvo.

Tekst Pravilnika obuhvaća sljedeće izmjene:

U Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu ("Narodne novine" broj 50/09., 118/09., 4/10., 13/10. 14/10. 1/11., 16/11., 31/11., 93/11. i 145/11.) u članku 21. u stavku 2. iza riječi: „transplantacije organa“ dodaju se riječi: „u skladu sa Zakonom o uzimanju i presađivanju dijelova ljudskog tijela,“.

Članak 22. mijenja se i glasi:

„(1) O pravu za upućivanje na liječenje u inozemnu zdravstvenu ustanovu u skladu s odredbom članka 21. ovog Pravilnika odlučuje se rješenjem koje u prvom stupnju donosi ovlašteni radnik Direkcije Zavoda.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka donosi se na osnovi zahtjeva osigurane osobe, odgovarajuće medicinske dokumentacije i obveznog prijedloga za upućivanje na liječenje u inozemstvo koji daje konzilij doktora specijalista nadležnog referentnog centra Ministarstva zdravlja (u daljnjem tekstu: referentni centar) nadležan prema dijagnozi bolesti osigurane osobe za koju se predlaže upućivanje na liječenje u inozemstvo, odnosno doktor specijalist ili liječnički konzilij druge ugovorne zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi, s prijedlogom jedne ili više inozemnih zdravstvenih ustanova koje mogu obaviti traženo liječenje, te nalaza, mišljenja i ocjene liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda.

(3) Ako je prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo iz stavka 2. ovog članka dao doktor specijalist, odnosno liječnički konzilij ugovorne zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda obvezno je prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene pribaviti mišljenje konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra.

(4) U slučaju da ne postoji nadležni referentni centar koji bi mogao dati mišljenje iz stavka 3. ovog članka, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda obvezno je prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene o upućivanju na liječenje u inozemnu zdravstvenu ustanovu pribaviti mišljenje doktora specijalista-konzultanata koje, na prijedlog ministra zdravlja, posebnom odlukom imenuje ravnatelj Zavoda.

(5) Ako za pojedine dijagnoze bolesti, za čije liječenje ne postoje referentni centri, nisu u skladu sa stavkom 4. ovog članka imenovani doktori specijalisti – konzultanti, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda obvezno je prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene pribaviti mišljene, u pravilu, triju doktora specijalista određene specijalnosti iz ugovornih zdravstvenih ustanova na tercijarnoj razini u Republici Hrvatskoj.

(6) Kada liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda odlučuje o pravu osigurane osobe za upućivanje na liječenje u inozemstvo u slučajevima iz članka 21. stavka 3. ovog Pravilnika, obvezno je prije donošenja nalaza, mišljenja i ocjene pribaviti mišljene nadležnog referentnog centra, odnosno ako ne postoji nadležni referentni centar, mišljenje najmanje triju (3) doktora specijalista određene specijalnosti iz ugovornih zdravstvenih ustanova na tercijarnoj razini u Republici Hrvatskoj.

(7) Iznimno od stavka 3., 4., 5. i 6. ovog članka, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda ima pravo donijeti nalaz, mišljenje i ocjenu povodom zahtjeva osigurane osobe za upućivanje na liječenje u inozemstvo i bez obveze prethodnog pribavljanja mišljenja konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra, odnosno doktora specijalista – konzultanta kada na nedvojbena način može utvrditi da se traženo liječenje može provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a na temelju propisanog standarda prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja i sklopljenih ugovora o provođenju zdravstvene zaštite s ugovornim subjektima Zavoda, kao i prethodno pribavljenim mišljenjima konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra, odnosno prethodno pribavljenim konzultantskim mišljenjem, u drugim slučajevima koji se temelje na istom ili sličnom činjeničnom stanju.

(8) Konzilij doktora specijalista nadležnog referentnog centra iz stavka 3. ovog članka, odnosno doktori - konzultanti iz stavka 4. i 5. ovog članka obrazloženim mišljenjem potvrđuju da traženo liječenje nije moguće provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj ili potvrđuju da je traženo liječenje moguće provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj u kojem slučaju se obvezno navodi i ugovorna zdravstvena ustanova u Republici Hrvatskoj u kojoj se može provesti traženo liječenje. Ako konzilij doktora specijalista nadležnog referentnog centra u svom mišljenju potvrdi da se predloženo liječenje obavlja u njihovom referentnom centru, liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda po zaprimljenom mišljenju zatražit će od tog referentnog centra zakazivanje termina prijama osigurane osobe na predloženo liječenje.

(9) Pravo za upućivanje na liječenje u inozemstvo na teret sredstava Zavoda može se odobriti osiguranoj osobi ako je prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo na propisanoj tiskanici iz stavka 11. ovog članka dao konzilij doktora specijalista iz nadležnog referentnog centra, odnosno u slučaju kada je prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo dao doktor specijalist, odnosno liječnički konzilij iz stavka 3. ovog članka, ako je pozitivno mišljenje dao konzilij doktora specijalista nadležnog referentnog centra ili najmanje dva doktora specijalista – konzultanta, dok se u slučaju iz stavka 6. ovog članka osiguranoj osobi pravo na upućivanje na liječenje u inozemstvo može odobriti samo ako su pozitivno mišljenje dali svi doktori specijalisti od kojih je potonje zatraženo.

(10) Odluka o izboru inozemne zdravstvene ustanove u koju će se osigurana osoba uputiti na liječenje, a uvažavajući prijedlog nadležnog referentnog centra ili doktora specijalista odnosno liječničkog konzilija ugovorne zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi, u nadležnosti je liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda.

(11) Prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo iz stavka 2. ovog članka daje konzilij doktora specijalista nadležnog referentnog centra ili doktor specijalist, odnosno liječnički konzilij ugovorne zdravstvene ustanove u kojoj se osigurana osoba liječi i to samo u okviru svoje djelatnosti, a daju ga na tiskanici "Zahtjev i prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo" čiji je oblik i sadržaj tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio.

(12) Tiskanica iz stavka 11. ovog članka predstavlja ujedno i zahtjev osigurane osobe za upućivanje na liječenje u inozemstvo, te njezinu izjavu kojom svojim potpisom potvrđuje da je upoznata da prema odredbama ovog Pravilnika osigurana osoba koja na liječenje u inozemstvo ode bez rješenja Direkcije Zavoda nema pravo, unatoč podnijetom zahtjevu, ostvariti to liječenje na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

(13) Osigurana osoba koja uz zahtjev za upućivanje na liječenje u inozemstvo ne priloži prijedlog nadležnog referentnog centra ili doktora specijalista, odnosno liječničkog konzilija iz stavka 2. ovog članka, bit će pozvana da u roku 15 dana dopuni svoj zahtjev potonjim.

(14) Zahtjev osigurane osobe s prijedlogom za upućivanje na liječenje u inozemstvo koji je izdan od neugovorne zdravstvene ustanove, odnosno ako osigurana osoba u roku iz stavka 13. ovog članka, računajući od dana zaprimanja dopisa Direkcije Zavoda, ne dostavi traženi prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo iz ugovorne zdravstvene ustanove, bit će odbijen.

(15) Zahtjev s prijedlogom za upućivanje na liječenje u inozemstvo u skladu s odredbom stavka 2. ovog članka osigurana osoba podnosi Zavodu prije odlaska na liječenje u inozemstvo i to posebno za svaki pojedinačni slučaj liječenja utvrđen člankom 21. ovog Pravilnika.

(16) Tiskanica "Zahtjev i prijedlog za upućivanje na liječenje u inozemstvo" iz stavka 11. ovog članka može se preuzeti s internetskih stranica Zavoda na adresi: »www.hzzo-net.hr« pod »Tiskanice«.

U članku 24. stavku 3. brojka: „9.“ zamjenjuje se brojkom: „11.“.

U članku 25. stavak 4. i 5. mijenjaju se i glase :

„(4) Zahtjev za sanitetski prijevoz, odnosno prijevoz vozilom hitne medicinske službe daje Direkcija Zavoda ugovornom subjektu koji sa Zavodom ima ugovorenu djelatnost sanitetskog prijevoza, odnosno djelatnost hitne medicine prema mjestu prebivališta, odnosno boravka osigurane osobe u slučajevima kada osigurana osoba na liječenje u inozemstvo odlazi iz mjesta prebivališta, odnosno boravka te kada se s liječenja u inozemstvu vraća u mjesto prebivališta, odnosno boravka.

(5) Kada se osigurana osoba premješta iz ugovorne zdravstvene ustanove u inozemnu zdravstvenu ustanovu, te kada se osigurana osoba vraća iz inozemne zdravstvene ustanove u ugovornu zdravstvenu ustanovu u Republici Hrvatskoj, zahtjev za sanitetski prijevoz, odnosno prijevoz vozilom hitne medicinske službe daje Direkcija Zavoda ugovornom subjektu koji sa Zavodom ima ugovorenu djelatnost sanitetskog prijevoza, odnosno djelatnost hitne medicine prema sjedištu ugovorne zdravstvene ustanove iz koje se osigurana osoba premješta, odnosno u koju se osoba vraća nakon liječenja u inozemstvu.“ U članku 25.a u stavku 1. iza riječi: „prijedloga“ dodaju se riječi: „konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra, odnosno“, a iza riječi: „specijalista“ dodaje se riječ: „ili“.

U članku 25.b stavka 1. mijenja se i glasi:

„ (1) Na prijedlog konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra ili liječničkog konzilija ugovorne zdravstvene ustanove iz članka 22. stavka 2. ovog Pravilnika, te nalaza, mišljenja i ocjene liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda, može se, radi potrebe edukacije, odobriti boravak u inozemstvu doktoru specijalisti iz tog referentnog centra, odnosno te zdravstvene ustanove za vrijeme liječenja osigurane osobe koja se upućuje na liječenje u inozemstvo.“

U članku 28. stavci 3., 4., 5. i 6 mijenjaju se i glase:

„ (3) Drugostupanjsko rješenje donosi ravnatelj Zavoda na osnovi nalaza, mišljenja i ocjene višeg liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda koje je donijeto prema mišljenju konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra, odnosno u slučaju iz članka 22. stavka 4. ovog Pravilnika doktora specijalista – konzultanata ili doktora specijalista iz članka 22. stavka 4. i 5. ovog Pravilnika.

(4) Iznimno, više liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda ima pravo donijeti nalaz, mišljenje i ocjenu iz stavka 3. ovog članka bez obveze prethodnog pribavljanja mišljenja konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra, odnosno specijalista – konzultanata ili doktora specijalista iz stavka 3. ovog članka kada na nedvojben način može utvrditi da se traženo liječenje može provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a na temelju propisanog standarda prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja i sklopljenih ugovora o provođenju zdravstvene zaštite s ugovornim subjektima Zavoda, kao i pribavljenom mišljenju konzilija doktora specijalista nadležnog referentnog centra pribavljenog u prvom stupnju, odnosno prethodno pribavljenim mišljenjima doktora specijalista nadležnog referentnog centra te konzultantskih mišljenja u drugim slučajevima koji se temelje na istom ili sličnom činjeničnom stanju.

(5) U postupku rješavanja žalbe osigurane osobe ne mogu sudjelovati isti doktori specijalisti -konzultanti koji su sudjelovali u postupku donošenja rješenja iz stavka 1. ovog članka.“

(6) Protiv rješenja ravnatelja donesenog povodom žalbe osigurane osobe nije dopuštena žalba već se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku 30 dana od dana primitka rješenja.

Zahtjevi za upućivanje na liječenje u inozemstvo zaprimljeni prije stupanja na snagu ovog Pravilnika dovršit će se prema odredbama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu korištenja zdravstvene zaštite u inozemstvu koje su bile na snazi u vrijeme zaprimanja zahtjeva.

e-zdravstvo – projekt koji funkcionira

Od 24. siječnja 2011. godine, kada je „zaživio“ projekt e-recepta u sustavu zdravstva Republike Hrvatske, otvoreno je novo područje djelovanja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, kako bi se osiguranim osobama još više olakšalo ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvena zaštita učinila još dostupnijom.

Općenito, u pravu na lijekove i realizaciji tih prava, ostvareni su pomaci u cilju brže i kvalitetnije realizacije prava na lijekove. Posebna pozornost skrenuta je i na potrebu utvrđivanja određenih pravila u odnosu HZZO-a i farmaceutske industrije, kao i na određenu edukaciju i informiranje liječnika ugovornih partnera. S tendencijom uređenja određenih odnosa, pristupilo se potpisivanju Ugovora o etičkom oglašavanju.

Trenutno u potpunosti funkcionira propisivanje lijekova e-receptom i svi liječnici opće/obiteljske medicine, kao i doktori dentalne medicine te pedijatri i ginekolozi koji rade u provođenju primarne zdravstvene zaštite, u cijeloj Republici Hrvatskoj propisuju isključivo e-recepte umjesto papirnatih koji ostaju samo za izvanredne situacije. Ovakvim sustavom omogućili smo našim osiguranicima da u slučaju ponovljivog recepta više ne moraju svaku ponovljivost realizirati u istoj ljekarni kao što je to slučaj s papirnatim receptima. Time se rješava pitanje što kada pacijent ode na godišnji odmor izvan mjesta prebivališta. Na ovaj način preko e-recepta redovna terapija čeka pacijenta u ljekarni u mjestu u kojem se zatekne. Sustav je također potpuno zaštićen i siguran. Medicinske podatke pacijenata moći će koristiti samo izabrani liječnik za svoje pacijente i to samo korištenjem svoje smart-kartice (pametne kartice s ugrađenim čipom) i ukucavanjem vlastitog PIN-a, odnosno njegove zamjene. Agencija za zaštitu osobnih podataka u više navrata je obavila nadzor nad središnjim dijelom sustava CEZIH i utvrdila je da je u izgradnji sustava primijenjeno nekoliko tehnoloških novina koje osiguravaju visoku razinu informacijske sigurnosti osobnih podataka korisnika zdravstvene zaštite, a koje su do sada, osim u financijskim institucijama, malo korištene u Hrvatskoj.

Ponovljivi recepti koje propisuje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite za osobe koje boluju od kroničnih bolesti i koje dugoročno uzimaju terapiju, a zdravstveno stanje im je stabilno, do sada su mogli realizirati ponovljive papirnat recepte samo u ljekarni u kojoj su prvi put preuzeli lijekove, tj. gdje su dali klasični, papirnat recept. Za razliku od toga, ponovljivi e-recepti mogu se realizirati u bilo kojoj ljekarni u Republici Hrvatskoj u rokovima na koje su propisani i dinamikom kako je naznačeno u e- receptu, tj. jednom mjesečno. To je od iznimnog značenja kako za umirovljenike tako i za poslovne ljude jer nema ograničavajućeg vezanja uz jednu ljekarnu, što korisnicima povećava mobilnost.

Priredile: **Veronika Laušin**, dr. med. i
Martina Furlan, dipl. iur.

Nastavak s 4. str.

mogu postići samo **povećanjem dobi za umirovljenje, izjednačivanjem dobi žena i muškaraca ili apsolutnom zabranom prijevremenog umirovljenja**. Potrebno je ugraditi i brojne druge zakonske mogućnosti, poput postupnog umirovljenja, paralelnog rada s nepunim radnim vremenom i djelomičnog umirovljenja, porezne olakšice itd.

Anketa Eurobarometra od 2011. godine pokazala je da bi brojni radnici u dobi za umirovljenje — čak njih 33% — rado nastavili raditi, a 13% ih je neodlučno. Ostaje, međutim, pitanje koliko je to doista izbor, a koliko nužda zbog bijega od siromaštva. Kakve bi rezultate pokazala slična anketa u Hrvatskoj, gotovo da nije upitno: procjenjujemo da bi ih velik broj rado nastavio raditi.

Međutim, važno je shvatiti da velik broj radnika, osobito onih koji od rane mladosti rade na fizičkim poslovima, nemaju mogućnost raditi na svojim poslovima do pozne dobi. Takvim radnicima treba omogućiti zajamčenu promjenu radnog mjesta na odgovarajuće poslove ili ranije povlačenje iz rada. U svakom slučaju ne mogu se postavljati fiksne godine umirovljenja jednake za sve, već prema tipu profesije, zdravstvenom statusu, mogućnostima dobivanja posla itd.

PROTIVIMO SE AUTOMATIZMU POVEĆAVANJA DOBI ZA UMIROVLJENJE: Europska komisija naglašava povezanost očekivanog porasta životnog vijeka i dobi za umirovljenje, te preporučuje svojevrsni automatizam. **Koliko bi rasla životna dob, toliko bi se uvećavala dob za umirovljenje.** To bi značilo da i Hrvati, koji sada odlaze u punu mirovinu sa 65 godina, kao budući građani EU mogli bi očekivati kako će njihova djeca raditi do 72. godine života, jer se očekuje da će do 2060. očekivani životni vijek prosječnog Europljanina porasti za oko 7 godina. SUH se protivi automatizmu. Dob za umirovljenje mora biti odluka na nacionalnoj razini i utemeljena na pregovorima socijalnih partnera.

NISMO PROTIV SMANJIVANJA PRIJEVREMENOG UMIROVLJENJA: Apsolutno ukidanje ranijeg umirovljenja je neprihvatljivo, ali je **uvođenje prijelaznih modela prijevremenog umirovljenja, uz posebno nagrađivanje duljeg ostanka u radu,** očekivano. Hrvatska je takve zakonske promjene već uvela. SUH je protiv naglog i apsolutnog ukidanja prijevremenih mirovina, utoliko više što statistike potvrđuju da oni koji odlaze u prijevremene mirovi-

ne najčešće to čine prinudno, jer im se zatvaraju firme i ukidaju radna mjesta ili su dugo na zavodima za nezaposlene te su prinudno poslani u mirovinu. K tome, oni koji odlaze u prijevremene mirovine imaju veći broj godina rada od onih koji odlaze u punu starosnu mirovinu.

PROTIVIMO SE »BESKONAČNIM DOPRINOSIMA« I »DOŽIVOTNOM RADU«: SUH je godinama zagovarao da se radnicima koji, neovisno o dobi, odrade 40 godina radnog staža, i uplate odgovarajući doprinos za toliko godina rada, omogući puna starosna mirovina. Slična rješenja postoje u većini zemalja u okruženju, ali i u npr. Češkoj, Francuskoj, Italiji. Bijela knjiga izrijeком se protivi mogućnosti svakog ranijeg umirovljenja, čak i kad je uplaćen doprinos za propisani broj godina za starosno umirovljenje. Preporučuje, međutim, nagrađivanje duljeg ostanka na radu trajnim dodatkom po godini kasnijeg umirovljenja (takvo je rješenje usvojila i Hrvatska). Ostaje otvoreno pitanje treba li doista jamčiti mirovine već za samo 15 godina radnog staža ili bi bilo dobro povećati uvjet radnog vijeka kako se mirovine stečene na temelju rada ne bi transformirale u svojevrsnu socijalnu »penziju«.

PROTIV SMO TEZE O UGROŽAVANJU MLADIH: Mnogi nas zastrašuju tezama kako će zadržavanje starijih radnika na tržištu rada, odnosno povratak na rad dijela umirovljenika koji to žele, dovesti do ugrožavanja zapošljavanja mladih, koji su trenutno bez velikih šansi za zaposlenje. Statistike čvrsto dokazuju da podizanje starosne dobi za umirovljenje nije protiv interesa mladih, niti vodi k međugeneracijskim sukobima, već naprotiv stvaraju novu ravnotežu. Kao što stari ne stječu mirovinu na račun mladih, već temeljem svojega rada i uplaćenih doprinosa u okviru sustava međugeneracijske solidarnosti, tako i njihova radna mjesta najčešće nisu ona na kojima bi — u slučaju da ih se ranije pošalje u mirovinu — radili mladi. Potvrđuje to visoka korelacija: **u zemljama gdje je viša stopa zaposlenosti starijih radnika, viša je stopa zaposlenosti i mladih radnika, odnosno vrlo je niska stopa nezaposlenosti mladih** (npr. Švedska). No to nisu pojavnosti koje padaju s neba već su rezultat dugoročnih razvojnih politika, a to Bijela knjiga nije razmatrala.

NISMO PROTIV POSTUPNOG IZJEDNAČIVANJA DOBI ZA UMIROVLJENJE ŽENA I MUŠKARACA: Danas u EU od 27 članica, samo još 4 nisu usvojile zakonske propise za izjednačivanje dobi za umirov-

ljenje muškaraca i žena. **SUH se nije protivio takvom procesu, inzistirajući jedino na produljenju prijelaznog razdoblja** (što je i prihvaćeno). Naime, izjednačivanje dobi za mirovinu treba razmotriti u širem kontekstu rodni razlika u zapošljavanju, plaćama, doprinosima, prekida u radnom stažu zbog skrbi o djeci ili starijim članovima obitelji, a ujedno i kao posljedicu ukupnih rodni nejednakosti na tržištu rada, koja posredno umanjuju i mirovinska prava za žene. Bijela knjiga o mirovinama, iako previše površno, ipak je ugradila rodnu dimenziju u brojne sadržaje i predložene mjere. Zalaže se i za uvođenje svojevrsnih kompenzacija za skrb žena o članovima obitelji, zbog posljedica te skrbi po njihove karijere. U nekim su zemljama uvedene različite mogućnosti, poput priznavanja određenog broja godina punog staža prema broju rođene i podignute djece, no u Hrvatskoj nema niti naznaka takvih mjera, iako bi one bile društveno korisne s aspekta rasta stope radne aktivnosti žena, povećanja stope nataliteta, ublažavanja dugoročnog pada radno sposobnog stanovništva itd. Kako žene čine većinu među starijim radnicima, time bi se povećala i stopa radne aktivnosti starijih.

PROTIV SMO OBVEZATNE KAPITALIZIRANE MIROVINSKE ŠTEDNJE: Bijela knjiga inzistira na razvitku komplementarne privatne mirovinske štednje. Pri tome se ne obrazlaže zašto se privatni mirovinski fondovi vide kao najbolji izbor. Ne spominje se niti da je upravljanje takvim fondovima preskupo, investicije nedovoljno kontrolirane, često proizvoljne, te podložne političkim utjecajima ili »dogovornim aranžmanima«. Argumenata nema i stoga što su dosadašnji prinosi privatnih mirovinskih fondova drugoga stupa (koji su u Hrvatskoj gotovo isključivo u rukama stranih banaka) toliko niski da je prethodna vlada morala intervenirati zakonskom mogućnošću prijenosa štednje u prvi javni stup, kako bi radnice (uglavnom je u prvom valu bila riječ o ženama) mogle dobiti veće mirovine. No, takva se mogućnost odnosi samo na zaposlene koji su u trenutku uvođenja drugog mirovinskog stupa bili u dobi od 40 do 50 godina te su mogli birati hoće li ostati u prvom stupu (i pogrešno su odabrali!). Obvezni privatni fondovi u svim zemljama gdje su, kao u Hrvatskoj, uvedeni po modelu Svjetske banke — doživjeli su interventne mjere: **privremene ili trajne mjere smanjivanja doprinosa, zamrzavanje, suspenziju ili čak ukidanje drugog stupa, odnosno**

Nastavak na 12. str. →

SUH–ova Podružnica u Dubrovniku održala godišnju skupštinu

Skupštini je nazočilo 215 članova, a održana je u Kongresnoj dvorani hotela »Petka«. Sjednicu je otvorio predsjednik Podružnice **Ivan Sršen**, te je zatim pozdravio sve nazočne, a posebno goste **mr. Roka Markića**, predsjednika Matice umirovljenika Dubrovnik, tajnicu **Lucu Gvozden**, kao i predsjednika podružnice SUH–a Dubrovačko–neretvanske županije.

Nakon intonirane himne i izbora radnog predsjedništva i usvojenog dnevnog reda Skupštine, izvješće o radu podnio je Ivan Sršen. Izneseno je sve što smo tražili od hrvatske vlasti: hitno odmrzavanje mirovina, ukidanje povlaštenih mirovina, reformu mirovinskog sustava, promjenu izbornog zakona tako da se na izborima glasuje za osobe a ne za liste itd. Poduzeti

su ogromni napori da se dođe do bolje suradnje i zajedništva s Maticom umirovljenika Dubrovnik pa je kao rezultat toga osnovano i koordinacijsko tijelo. Istaknuto je da je asocijalno ponašanje vladajućih postalo nepodnošljivo. Naši stavovi redovito se iznose u Glasu grada u kojima ističemo nezadovoljstvo s Vladom RH zbog pogoršanog položaja umirovljenika. Naglašeno je djelomično zadovoljstvo u odnosu s gradskom vlasti u pogledu svekolikih socijalnih mjera, novčane pomoći i sl.

U izvještajnom razdoblju realizirano je osam jednodnevnih izleta i desetodnevni boravak u Topuskom.

U potpunosti je realiziran program rada. Iako dosta članova umire, broj članova se povećava pa nas je tako prošle godi-

ne bilo 700. Iako u teškim uvjetima, Podružnica je uspješno pridonijela u borbi za ostvarivanje poboljšanja materijalnog i socijalnog položaja umirovljenika.

U raspravi je ocijenjen uspješnim rad Podružnice. Pohvale su uslijedile i od predsjednik MUH–a Dubrovnik i tajnice MUH–a Dubrovnik, te su i oni potencirali zajedništvo i slogu. Aklamacijom su usvojeni i izvještaj o radu i izvještaj Nadzornog odbora. Na kraju je usvojen program rada i financijski plan za iduću godinu.

U programu je dat naglasak na omasovljavanje organizacije i realizaciju utvrđenih aktivnosti. Potom je uslijedio domjenak i veselo druženje.

Josip Zedničak

Nastavak s 11. str.

prijelaz s obvezatnog na dobrovoljni model itd.

Osim toga u većini zemalja doprinos u drugi stup plaćaju i radnici i poslodavci, mnoge prelaze na dobrovoljni model, a dvije su ukinule privatnu obvezatnu kapitaliziranu štednju. I, na kraju, ono o čemu se obično šuti: **zapadno–europske zemlje uglavnom imaju samo javni mirovinski stup**, (npr. osim u Nizozemskoj, gdje je taj model uređen kolektivnim ugovorima i njime radnici i poslodavci zajednički upravljaju u posebno osnovanim agencijama).

Bijela knjiga o mirovinama pravi se gluha. Dok se u Zelenom dokumentu još otvoreno pisalo o velikim gubicima privatnih mirovinskih fondova, njihovoj rizičnosti i skupoći upravljanja, sada se otvoreno zagovara takav oblik mirovinske štednje kao spasiteljski. Čak se preporučuje socijalnim partnerima da unesu takve privatne mirovine u kolektivne ugovore.

Hrvatska nova Vlada zagovara razvitak privatne mirovinske štednje ponašajući se kao da je riječ o njezinom džepu, a ne o milijardama kuna izdvojenih od plaća zaposlenih, koje nitko ništa ne pita, niti im se omogućuje sudjelovanje u odlučivanju o uporabi njihova vlastita novca. Privatni mirovinski fondovi u Hrvatskoj do sada su imali brojne dvojbene investicije, a i Vlada se ponaša kao da ima pravo odlučivati o njihovim investicijama, predlažući da bi oni uzeli u koncesiju hrvatske autoceste.

SUH i dalje zagovara ukidanje obvezatnosti drugog stupa kapitalizirane

mirovinske štednje, te uvođenje dobrovoljnog modela. Zatim, SUH zahtijeva da se dogovori model u kojemu će obveznici uplate doprinosa u drugi stup biti i radnici i poslodavci, te, najposlije, da obveznici uplate imaju svoje predstavnike u tijelima odlučivanja.

JESMO ZA TO DA SE ZAJEDNIČKI DEFINIRAJU ELEMENTI EUROPSKE POLITIKE O MIROVINAMA — Kako mnogi dijelovi političkih inicijativa i kompetencija EU imaju utjecaja na nacionalne mirovinske sustave, nitko ne može biti protiv da se neki elementi zajedničke mirovinske politike utvrde i na nadnacionalnoj razini, ali ne i da se propisuju ili zahtijevaju. Za područje eurozone čak je logično da se pravila utvrđuju još preciznije, jer kad raspravljamo o mirovinama, govorimo i o javnim financijama izraženima u zajedničkoj valuti.

Nije sporno niti da EU ima širok spektar političkih instrumenata za podršku zemljama članicama u ostvarivanju njihovih političkih ciljeva, pa i u području mirovinskih reformi. Svakako je korisno što će Komisija prikupiti i objaviti zbirku najboljih praksi na području profesionalnih mirovina i drugog mirovinskog stupa uopće. Korisno će biti i što Komisija planira ove godine objaviti Izvještaj o starenju (Aging Report).

Europska komisija Bijelom knjigom o mirovinama tvrdi kako želi potaknuti široku reformu i iznaći najbolja rješenja za **problem prikladnosti, sigurnosti i održivosti mirovinskih sustava**, te identificirati probleme nastale demografskim promjenama i predložiti rješenja. Jedinstvenog rješenja za sve nema jer je stanov-

ništvo različito, kao i ekonomska zaleđa. Ekonomska kriza, nova recesija, produbili su te razlike. Međutim, kriza je učinila vidljivim kolika je ranjivost privatnih mirovinskih fondova, pa bi Europska komisija mogla i na tom području koristiti neke postojeće instrumente (direktive) kako bi zaštitila mirovinsku štednju od hazardiranja. Postoji i Europski socijalni fond koji se može koristiti kao potpora reformskim projektima na tržištima rada u zemljama članicama. Najvažnija je svakako koordinacija, omogućivanje pokretljivosti radne snage te transgranično međusobno priznavanje socijalnih prava, pa i mirovina. Slijede i promjene direktiva, 2013. će se promicati uvođenje privatne štednje u trećem stupu; surađivat će se s poslodavačkim udrugama i sindikatima; osmislić će se načini da svaki čovjek u svakom trenutku ima pristup svim podacima o stanju svojih mirovinskih doprinosa/štednje...

Europsko zakonodavstvo o mirovinama nije očekivano, ali je dojam SUH–a da u Bijeloj knjizi ima takvih pokušaja, tj. nametanja gotovih rješenja zemljama članicama. Bijela je knjiga k tome »upala« u Europsku godinu o aktivnom starenju i međugeneracijskoj solidarnosti, a da u njoj nema ni riječi o međugeneracijskoj solidarnosti.

Zaključimo s tužnim rezultatom online ankete provedene na stranicama Europske komisije, gdje je **više od 69% ljudi izjavilo da njihove zemlje nisu prijateljski nastrojene spram starijih osoba**. Kako onda više očekivati od Bijeje (ili crne) knjige o mirovinama?!

Druženje povodom Međunarodnog dana žena

»Lijepa si ti, Dalmatinko«

Vječ tradicionalno udruga SUH-a Podružnica Split organizira druženje i proslavu 8. ožujka — DANA ŽENA. Ove godine je među članovima SUH-a vladao veliki interes za obilježavanje DANA ŽENA. Druženje se je održalo u prostranom i lijepom restoranu »Imperium« pod nazivom »Lijepa si ti, Dalmatinko«.

U svečanom dijelu programa sudjelovali su: Zbor udruge SUH-a Podružnice Split »Amfora« pod vodstvom profesorice **Mire Kazije**, mješovita klapa »Slobodna Dalmacija«, muške klape »Žrnovnica« i »Friži«, ženska klapa »Putalj« iz Kaštel Sućurca, glumac **Milan Zdravković**, glazbenica **Olga Barbir**, te plesni par **Šeila Balić-Svalina** i **Branko Nešić**.

Važno je naglasiti da su sve klape, glumaci plesači sudjelovali besplatno, Gospođa **Silvana Savić** je, kao voditeljica, uz puno duhovitih dosjetaka doprinijela kvaliteti ove priredbe.

Prije početka priredbe predsjednica udruge SUH-a Podružnice Split gđa **Asja Tomin** pozdravila je sve prisutne i zahvalila svim izvođačima, a posebno je istaknula zahvalnost pokrovitelju Splitsko-dalmatinskoj županiji i sponzorima.

Županijska povjerenica SUH-a gđa **Danica Tomić** je u svom kratkom obraćanju nazočnima naglasila važnost obilježavanja Međunarodnog dana žena. Naglasila je da je EU 2012. proglasila EVROPSKOM GODINOM AKTIVNOG STARENJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI te da se naš Sindikat, kao udruga civilnog društva, od svog osnutka bavi poboljšanjem kvalitete života starijih osoba. Podružnica Split ima stalne programe koji znače aktivno starenje, a odvijaju se u okviru kulturnih manifestacija i sportskih aktivnosti. Danica Tomić je naglasila da bi uspjeh bio i veći kad bi se lokalna zajednica još više uključila i podržala nas u realizaciji aktivnog starenja. Nakon završetka službenog dijela programa za prisutne je organizirana svečana večera, nakon koje su uz muziku i ples svi prisutni u opuštenu atmosferu proveli u ugodnom druženju te su na odlasku sve žene dobile cvijet.

Danica Tomić

Održana skupština Sindikata umirovljenika Osijek

29. veljače 2012. održana je Skupština Udruge Sindikata umirovljenika Osijek za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. god.

Predsjednik **Mato Obradović** pozdravio je nazočne i goste iz Matice umirovljenika **Ankicu Gašparček** i predstavnika Centra za medicinsku rehabilitaciju iz Fojnice (BiH) s kojim osječki sindikat već nekoliko godina vrlo dobro surađuje.

Tajnica Udruge **Mira Rađenović** pročitala je izvješće o radu.

Krajem godine Udruga je brojila 311 članova.

U izvještajnom razdoblju obuhvaćene su sve aktivnosti koje je Sindikat ostvario prema predviđenom programu rada.

Sastanci se redovito održavaju i uvijek su dobro posjećeni na kojima se raspravlja o aktualnim pitanjima umirovljenika o životu i radu osoba treće životne dobi, a osobito o preživljavanju nakon sve manjih mirovinskih primanja.

Sindikat je upoznat s Rezolucijom, o pravu na dostojanstvenu starost i sa svim problemima s kojima se susreće u sustavu mirovina.

Konačno je došlo do uključivanja dodatka na mirovinu u mirovinsku osnovicu i nakon 2 godine do usklađenja mirovina s rastom plaća i troškova života, mada je traženo usklađenje samo s jednim faktorom.

Udruga je bila upoznata s programom najvećih političkih stranaka u dijelu koji se odnosi na umirovljenike, zatim o prednostima ulaska u Europsku uniju. Osim toga, Sindikat je upoznat s visinom primanja pojedinih članica Unije, koja podržava standarde prema kategorijama građana.

Sindikat već kontinuirano ima dobru suradnju s umirovljenicima grada Pečuha, osobito otkako su oni članovi Europske unije.

Redovito, kroz godinu, koristi se mogućnost mjerenja krvnog tlaka i šećera u krvi, a redovito se organizira rekreacija. Sklopljeno je nekoliko korisnih ugovora s trgovačkim tvrtkama i uslužnim djelatnostima, koji pružaju članovima Udruge korištenje popusta od 10 do 30%. Sportski susreti održani su u Đakovu, a članovi Udruge postigli su značajne rezultate.

U izvještajnom razdoblju realizirano je više zanimljivih putovanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Višednevno putovanje organizirano je u Berlin s posjetom nekoliko njemačkih gradova. Veliki interes bio je za Fojnicu, što se organizira već nekoliko godina, zatim izlet na Vlačić, a svakog proljeća organizira se odmor u Opatiji, kao i ljetovanje na moru već 12 godina. Jesen je zaslada s marunadom u Lovranu.

Jednodnevni izleti organizirani su u Suzu za Valentinovo i Antunovo, a za Martinje u Kloštar Podravski. Sredinom listopada umirovljenici su proveli lijepi i prohladni dan u Novom Sadu s posjetom Petrovaradinu i muzeju grada.

Sva putovanja bila su vrlo sadržajna sa stručnim vodičima pa su članovi Sindikata bili zadovoljni.

I dalje ćemo nastojati okupljati što veći broj članova i osmišljati dobre programe za treću životnu dob.

Josipa Biro

Udar na »bogate umirovljenike«

Od početka ove 2012. godine nova Vlada je odlučila da treba naročito udariti na »bogate, velike« mirovine bez obzira kako su stečene. Tako će jednako biti pogođeni oni umirovljenici koji su mirovinu stekli po posebnim zakonima radeći u Saboru i vladi s onima koji su radili punih 40 i više godina.

U čemu je udar na »bogataše«:

1. Unošenje dodatka u mirovini (od O do 27% od 1. siječnja 1999.g.) prouzročilo je umirovljenicima na ime poreza umanjenje mirovine za cca 6%. Ovom odlukom obuhvaćeno je 597256 korisnika koji su otišli u mirovinu od 1. siječnja 1999.g.

2. Poseban »harač« plaćaju svi oni »bogataši« čija je mirovina iznad 5000,00 kuna neto i to 3% na bruto mirovinu na ime dodatnih doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Čak se na tih 3% plaća i porez, jer se obračunava na bruto plaću, nema priznatih olakšica i slično.

Dakle oni umirovljenici koji su 40 godina izdvojili za zdravstveno osiguranje (ne kao oni koji su dobili mirovinu s nekoliko godina ili ništa staža), i nakon odlaska u mirovinu jedino oni koji imaju mirovinu iznad 5000,00 kuna (»bogataši«) moraju izdvajati tih 3% iz bruto mirovine.

Broj korisnika mirovine iznad 5000,00 kuna neto je 75.209 korisnika od čega je 36750 branitelja ili u postotku od ukupnog broja umirovljenika.

Prosječna veličina harača je 199,00 kuna za »smrtnike« ili 207,00 kuna za branitelje. Iznos mjesečni harača je svega 15,2 milijuna kuna ili 182 milijuna kuna godišnje.

Bez novih aktualnih predloženih mjera umirovljenici navedenih kategorija (koji su otišli u mirovinu poslije 1. siječnja 1999.godine) samo kroz utapanje dodatka u mirovinu te harača, gube 6,5%.

Novim mjerama odnosno novim stopama gube daljnjih 2,5 %. Dakle ova kategorija izgubit će do 9% od postojeće mirovine.

*Ivo Marijanović iz Podružnice SUH-a
Trešnjevka-sjever, Zagreb*

Umirovljenici se zabavljaju

Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske Krapina i dalje je vrijedna u organizaciji raznih sadržaja za svoje članove. U prigodi Dana žena u restoranu KTC-a u Bobovju organizirali su proslavu Dana žena. Drugi ovaj Dan obilježavaju samo pričanjem, a mi činimo korak dalje. To je naša tradicija koja se nastavlja svake godine još od ožujka 2007., rekao nam je **Dragutin Jugec**, predsjednik krapinske Podružnice. Odlična glazba, (bobovčansko-đurmančkog benda) mamila je na ples i u duši stvarajući veselo raspoloženje. Bilo je i onih koji su se zadovoljili samo gledanjem i razgovorom. Da volja za druženjem nikad ne prestaje, posvjedočila nam je **Ankica Puljko** kojoj ni njezinih 87 godina nije prepreka da se odazove na ovakvu veselicu. I za ovu su godinu uz ovo druženje, ističe Jugec, pripremili niz raznovrsnih sadržaja za svoje članove. Među izletima, da se nešto vidi i nauči, spomenimo posjet Spomen-području Vukovar te razgledavanje Kopačkog rita. U svibnju planiraju druženje na Škaricevom i izlet u Kumrovec, a za Dan državnosti će u Mariju Bistricu uz druženje, u Svetom Križu Zadržetju, sa svetokriškom udrugom.

D. Kozina

Tajnica: Zlata Toplak

Na sjednici Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske 29. ožujka 2012.

Jasna A. Petrović, predsjednica SUH-ova Odbora za međunarodnu suradnju (na slici desno), izabrana je za v.d. predsjednice SUH-a pošto je bivši v.d. predsjednik Matija Voščun na tu dužnost podnio ostavku koja je prihvaćena.

© Sjednici Glavnog odbora na početku je predsjedavao bivši v.d. predsjednika, a zatim, nakon njegove podnesene ostavke, nastavio je predsjedavati **Vladimir Buršić**, potpredsjednik SUH-a.

© U okviru dopune dnevnog reda usvojen je predloženi dopis što ga je sastavio **Ivan Nahtigal** o stajalištima i prijedlozima SUH-a za poboljšanje položaja umirovljenika, koji će se nakon redakture (Nahtigal, Petrović) uputiti Vladi RH, Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, Saborском odboru za zdravstvo i socijalnu skrb, Klubu zastupnika HSU i drugim relevantnim adresatima. Uz dopis će se u prilogu dostaviti sažetak do sada neostvarenih zahtjeva SUH-a iz Platforme SUH-a od 26. svibnja 2011. godine. (Dopis je u cijelosti objavljen u ovom broju glasila na 3. stranici).

© U vezi s imenovanjem člana Upravnog vijeća HZMO-a iz SUH-a, Glavni odbor nije potvrdio odluku Predsjedništva SUH-a da se, umjesto dosadašnjeg predstavnika Ivana Nahtigala, u Upravno vijeće HZMO-a kao predstavnik SUH-a izabere **Matija Voščun**. O tome je podnesen amandman da predstavnik SUH-a u Upravnom vijeću HZMO-a i dalje bude **Ivan Nahtigal**, i to do održavanja 12. redovite Skupštine SUH-a koja je planirana za 18. listopada 2012. godine, što je usvojeno.

© Nakon razmotrenih plansko-financijskih dokumenata, tj. izvještaja o financijskom poslovanju, koje je obrazložila **Ružica Lacko**, SUH-ova računovotkinja, usvojeni su zaključci o financijskom poslovanju SUH-a i Središnjeg ureda SUH-a za 2011. godinu te informacija o posljedicama izvršene ovrhe na računu SUH-a, Povjereništva Zagrebačke županije i Povjereništva Dubrovačko-neretvanske županije zbog sudskog spora u vezi kolektivnog osiguranja članova Podružnice SUH-a i KVVU Split, uslijed čega je došlo do nelikvidnosti u financijskom poslovanju SUH-a.

Primljeno je na znanje očitovanje **Andrije Vučkovića** kako Podružnica SUH-a Split priznaje ovršno dugovanje, ali nije u mogućnosti sredstva uplatiti u kratkom roku, nego će uplate vršiti u skladu s mogućnostima. GO SUH-a primio je na znanje i izvještaj koji je podnio **Branko Jalšovec**, predsjednik NO SUH-a s tim da će predsjednik NO SUH-a poduzeti mjere i radnje u odnosu na podružnice koje ne izvršavaju svoje obveze te time narušavaju financijsku disciplinu SUH-a.

© Prijedlog financijskog plana Središnjice SUH-a za 2012. godinu podijeljen je članovima Glavnog odbora i dodatno ga je obrazložila gđa Ružica Lacko. Nakon kratke rasprave usvojen je zaključak:

— da je GO SUH-a donio Odluku o usvajanju financijskog plana Središnjice SUH-a za 2012. godinu u predloženom obliku

— da će program financijske konsolidacije izraditi R. Lacko i D. Jukica i da će ga predočiti Predsjedništvu GO SUH-a

— da će se od SPI CGLI i drugih talijanskih sindikata zamoliti posudba u visini do 10.000 eura, kako bi SUH mogao konsolidirati svoje financijsko poslovanje

— da će se od SSSH-a i ostalih partnera zatražiti olakšice i razumijevanje kako bi SUH mogao prevladati nastalu situaciju

— da će se prihodi i rashodi za glasilo SUH voditi kao posebna stavka u okviru financijskog plana

— da će se podružnicama SUH-a koje su apostrofirane u Izvještaju NO SUH-a zbog nedostavljanja financijskih izvještaja, uputiti dopis i zatražiti očitovanje NO tih podružnica o neizvršavanju tog zadatka

— da će se izraditi popis podružnica koje nisu aktivne, odnosno ne plaćaju članarinu i ne dostavljaju financijske izvještaje, nakon čega ih treba reaktivirati odnosno brisati iz evidencije

— da se prima na znanje odluka Županijskog povjereništva Zagrebačke županije o doniranju 2.000 kuna.

© Pošto je predsjednik SUH-ova Odbora za gospodarstvo **Damir Jukica** izvjestio Glavni odbor o sklopljenim ugovorima sa suradnicima za kupnju nekih proizvoda i korištenje usluga po jeftinijim cijenama za naše članice i članove uz predodžbenje članske iskaznice SUH-a, a što je objavljeno u 168. broju glasila SUH od ožujka 2012., doneseni su ovi zaključci:

— da se usvaja informacija o početku primjene ugovora o poslovnoj suradnji i temeljem toga ugovorenim popustima za članove SUH-a,

— da će Odbor za gospodarstvo na jesen izvršiti analizu efekata ovih aktivnosti te će se, ovisno o rezultatima, poduzeti potrebne mjere u suradnji s predsjednicima podružnica i županijskim povjerenicima SUH-a za unapređenje ove djelatnosti. Odbor za gospodarstvo će dalje raditi na proširenju popisa partnera, pozdravljajući sve prijedloge i inicijative s terena.

© Poslije rasprave o Programu obilježavanja

20. obljetnice SUH-a što ga je izradila Radna skupina čiji rad koordinira **Milica Čavkić**, zamjenica predsjednika SUH-a, i koji je podijeljen članicama i članovima Glavnog odbora zaključeno je:

— da Glavni odbor načelno prihvaća predloženi Program obilježavanja 20. godišnjice SUH-a i

— da će Predsjedništvo GO SUH-a program doraditi u skladu s financijskim mogućnostima. Pri tome će uzeti u obzir prijedloge iznesene na GO i to: da se umjesto monografije alternativno tiska svečani broj glasila SUH. Paralelno će se prikupiti ponude za tisak monografije odnosno zbornika.

U programu je potrebno predvidjeti i dodjelu priznanja zaslužnim podružnicama i pojedincima.

© Budući da je 2012. godine u SUH-u redovita izborna godina u kojoj prema odredbi Statuta treba održati Skupštinu SUH-a, nakon rasprave o poslovima koje sukladno kalendaru radova treba obaviti, Glavni odbor je usvojio zaključke kojima je prihvatio:

— Upute za provođenje izbora u SUH-u u 2012. godini koje će se nakon korekcija uputiti u podružnice i županijska povjereništva SUH-a radi provedbe i

— Odluku o sazivanju 12. redovne Skupštine SUH-a koja će se održati 18. listopada 2012. godine u Zagrebu s napomenom da prije održavanja 12. sjednice Skupštine treba provesti izbore u svim ustrojstvenim dijelovima SUH-a te konstituiranje županijskih povjereništava SUH-a do 15. srpnja 2012. godine.

© Glavni odbor je obaviješten da je u ime SUH-a za ovogodišnju nagradu **Srce sindikalne solidarnosti** predložena **Neta Žiković**, dugogodišnja aktivna članica SUH-a, koja je obavljala i obavlja dužnosti od predsjednice Podružnice preko zamjenice Županijskog povjerenika za Istarsku županiju do članice GO SUH-a. Prijedlog za dodjelu nagrade dalo je Predsjedništvo SUH-a, a podržalo ga je i obrazložilo Županijsko povjereništvo SUH-a za Istarsku županiju.

Prijedlog su podržali svi prisutni članovi GO SUH-a sa zaključkom:

— GO SUH-a usvaja prijedlog da se za nagradu SSSH Srce sindikalne solidarnosti u 2012. godini nominira **Neta Žiković**.

Piše: mr. sc. **Damir Jukica**, predsjednik SUH-ova Odbora za gospodarstvo

Pri ocjenjivanju teškog rada Vlade RH treba biti objektivan

Oдавно je poznato da o kriterijima kadrovske politike presudno ovisi uspjeh funkcioniranja svih organizacija, od državnih vlada i najvećih korporacija do srednjih i malih poduzeća, svakovrsnih udruga, pa i sindikata, kako radničkih tako i umirovljeničkih. Naš je SUH u tom pogledu imao veliku sreću da je na svom čelu dugo imao istinskog lidera, pok. **Stjepana Krajačića**, koji je oko sebe okupio mnoge stručnjake različitih specijalnosti i zrele osobe koje su svoje osobne ambicije potpuno podredili potrebama i interesima SUH-a, stoga je ponajviše zahvaljujući tome, SUH u proteklih 20 godina svoga postojanja ostvario uistinu zavidne rezultate i postao idealom sindikalnog rada i služenja svome članstvu i cijelom društvu. Nikada čelnike i druge dužnosnike SUH-a nisu karakterizirali simptomi koji »odlikuju« većinu čelnika radničkih sindikata u Hrvatskoj, a to su nekritična i sebična obrana partikularnih interesa svoga članstva i pretežiti/potpuni izostanak sućuti za sve one kojima je na tržištu rada iz objektivnih razloga neusporedivo teže. Iz SUH-a nikada nisu dopirale neutemeljene i nelogične tvrdnje poput one predsjednika Matice sindikata Hrvatske **Vilima Ribića** kako »zbog malih plaća i loših uvjeta rada«, profesori, znanstvenici i zaposlenici u državnoj i javnoj upravi »masovno bježe na puno bolje plaćena radna mjesta u hrvatsko gospodarstvo«; nikada se u SUH-u nije oporunistički šutjelo poput predsjednika Hrvatske udruge sindikata **Ozrena Matijaševića** dok je na čelu hrvatske Vlade boravio njegov školski drug **dr. Ivo Sanader** itd. Odmah nakon — i ja bih rekao, iz inozemstva naložene — ostavke potonjeg, **Matijašević** se prometnuo — i dobio za to medijski

prostor — u najoštrijeg kritičara Vlade **Jadranke Kosor** kao što i danas vrlo oštro, a bez pravih argumenata, prvih 100 dana Vlade **Zorana Milanovića** ocjenjuje negativnom ocjenom dok joj i strane financijske institucije za to razdoblje odaju priznanja. U tom se kontekstu, usput rečeno, treba protumačiti i sve češće javno omalovažavanje i vrijeđanje drugog krila naše državne vlasti, predsjednika Republike **prof. dr. sc. Ive Josipovića**, za kojega, primjerice, osnivač tjednika »Feral Tribune«, a danas zaposlenik HDZ-ovog »izumitelja« **Ivice Mudrinića**, **Viktor Ivančić** javno tvrdi kako »cijeli svoj mandat provodi u svakodnevnoj borbi s vlastitom izlišnošću, u proizvodnji smisla svoje dekorativne uloge, kako mu se posao sveo na to da uz grčevite napore dokaže naciji da joj je potreban, a i to čini prilično traljavo, jer uglavnom trabunja o problematici koja je u domenu izvršne vlasti, o kojoj u pravilu nema pojma« itd., itl. Nemajući, očigledno, što drugo, **Ivančić** našem Predsjedniku, kao i ostali njegovi kritičari, u grijeh pripisuje i tantijeme od izvođenja njegove glazbe kao da je čovjek kriv zato jer na Zapadu, kojem većinski težimo, autorska prava podrazumijevaju i razmjerne novčane prihode. Na sličan se način, neutemeljeno i nekorektno, premijeru **Milanoviću** javno zamjera i to što ne pati od kulta ličnosti i svakodnevno se ne slika po medijima, a baš je to — i udžbenički i praktično — najproduktivnija liderska karakteristika, taj talent, spremnost i vještina vođe da se, bez imalo kompleksa, okruži najkvalitetnijim suradnicima, specijalistima za svoja područja, i omogući im maksimalnu radnu autonomiju. Uglavnom su promašene i degutantne, realno gledajući, i aktualne kritike **Sanaderovog** ministra uprave **Davorina Mlakara** i ostalih HDZ-ovaca na aktualno kadrovanje u državnoj i javnoj upravi »prema partijskom klju-

ču« jer se u odnosu na dojučerašnju vlast, ni u tom pogledu ništa nije promijenilo na gore. Čak i desno usmjereni politički analitičar **Tihomir Dujmović** danas javno priznaje da je HDZ stvorio, ali i uništio državu. Najviše ju je uništio upravo svojom kadrovskom politikom, svojom inauguracijom partitokracije umjesto stvaranja društva jednakih šansi. Počelo je prevorom stoljeća pompozno nazvanom »nacionalnim pomirenjem«, prema kojem su i oni bez stranačke knjižice nakratko, tijekom Domovinskog rata, postali podobni, ali samo za odlaske na »Prvu crtu«, tj. na Vječna lovišta ili za smještaj u invalidska kolica, da bi, čim je rat završio, oni sretniji među njima mogli računati na braniteljske mirovine i članstvo u nekoj od 2.500 braniteljskih udruga. Među pripadnike 200 odabranih obitelji u novu hrvatsku aristokraciju ni najkvalificiraniji među njima nisu mogli »ni primirisati«. Kada su to shvatili, bilo je prekasno.

Činjenica je da je oko aktualne Vlade bilo kadrovskih promašaja pa **Milanoviću** mnogi i dan danas spočitavaju što je prije četiri godine »izgubio dobivene izbore« i zato jer sa stranom svog prvog potpredsjednika nije sklopio predizbornu koaliciju, ali malo tko zna da je HNS tu koaliciju tada uvjetovao i **Milanovićevim** pristankom da im zajednički kandidat za predsjednika države bude — predsjednik HNS-a.

Zašto sve ovo navodim? Zato jer stara poslovice upozorava da se »s prljavom vodom ne smije baciti i dijete« i zato jer socijalni kapaciteti svake države najviše ovise o uspjehnosti njenog gospodarstva koje najviše ovisi u kriterijima vladajuće kadrovske politike. Sve je to, dakle, jako povezano i zato pri ocjenjivanju rukovoditelja, od onih najviših do najnižih, treba uzimati u obzir sve ili barem većinu okolnosti koje i oni, odlučujući, uzimaju. Na greške nemaju više pravo ni vladajući političari ni birači koji su im poklonili svoje povjerenje.

HPB Domaći računi za umirovljenike

Nenamjenski krediti, sada i u kunama!

Na **HPB Domaći tekući račun** mirovina uvijek i oduvijek sjeda prvog u mjesecu, ali to je samo dio naše bogate ponude za umirovljenike koja vam omogućuje odabir između povoljnih nenamjenskih kredita uz valutnu klauzulu, ali i novih kredita u kunama, bez valutne klauzule uz istu kamatnu stopu. Da, u kunama, baš popust vaše mirovine! Pronađi nas možete uvijek i posvuda, u našim poslovnicama, te u svim uredima Hrvatske pošte. Umirovljenici znaju zašto biraju HPB.

Moja banka.

HPB Domaći računi